

INTRODUCCIÓ

El Prat té la totalitat del territori al delta del riu Llobregat, fet que li confereix una singularitat única i que ha marcat la seva evolució històrica.

La plana deltaica va quedar formada totalment entre els segles VI i VIII dC. És un territori geològicament molt jove, difícil de poblar, però ric en aigua, caça, pesca i terra fèrtil.

Els primers pobladors estables corresponen al segle X i practicaven la ramaderia i, més endavant, una agricultura rudimentària de subsistència.

L'incipient Prat no tenia personalitat jurídica pròpia i el riu, que dividia el territori, marcava el límit entre l'illa de Banyols o Provençana, que depenia de l'Hospitalet, i el Prat de Sant Boi, que ho feia de Sant Boi de Llobregat.

Els escassos pobladors vivien quasi aïllats i el riu dificultava les comunicacions. Fins al 1327 no es va establir una barca de pas, i el primer pont va haver d'esperar fins al 1873.

El Prat té la totalitat del seu territori al delta del riu Llobregat.

A causa de la seva situació geogràfica, els pobladors del Delta vivien quasi aïllats. Durant anys, l'únic mitjà per travessar el riu va ser una barca de pas, que es va mantenir fins a la construcció del primer pont, ben entrat el segle XIX. Foto Anna Bayé 2001

El Prat és un poble jove que, per la seva configuració geològica, va ser difícil de colonitzar, però que oferia, en canvi, aigua, caça, pesca i terra fèrtil. Foto Anna Bayé 2001

Els primers pobladors van aprofitar les pastures abundants, però van haver de fer front a les dures condicions del territori.

El canvi als conreus de regadiu, al final del segle XIX, va permetre la millora de les condicions de vida dels pagesos.

L'any 1873 es posa fi a l'aïllament del poble amb la construcció del primer pont sobre el riu, finançat per Ferran Puig. Això permetrà la comercialització dels excedents agrícoles.

El 1881 arribarà el Ferrocarril. S'inaugura la línia ferroviària Barcelona-Vilanova, que obrirà noves perspectives de creixement.

Arxiu Municipal del Prat

Exposició El teu barri. El barri dels infants

ENTORN
DEL
NUCLI
ANTIC

Entorn
del Nucli
antic

Nucli antic

El Prat neix en una cruïlla de camins, alguns d'ells antics braços secs del riu, que conflueixen on hi havia hagut l'antic estany d'en Moragues, documentat fa poc pel Dr. Jaume Codina.

Els orígens del nucli antic es remunten al segle XV, amb l'establiment d'una carnisseria al mas de Bernat Gual. Al seu costat s'aixecaria, anys més tard, l'hostal. La construcció del temple parroquial, després d'aconseguir la independència religiosa, va consolidar aquest nucli inicial.

Les primeres cases de la plaça es construeixen entre 1720 i 1740, i entre 1740 i 1742 s'edifica al carrer Major, el més antic del Prat.

A mitjan segle XIX, quan els antics camins de la Ribera, la Bunyola i la Bufera es converteixen en carrer, en tot el nucli urbà es comptabilitzen unes 170 cases. A partir d'elles sorgirà un teixit urbà cada cop més complex: el carrer de la Processó, (de Santiago Rusiñol), el de Tos (d'Ignasi Iglesias), el Nou (d'Eusebi Selser), el del Duc de la Victòria (del Dr. Martí i Julià), el de Mador (l'únic carrer centenari que no canviarà de nom), etc.

Vista del nucli urbà a començament dels anys 30. En destaca el temple parroquial, enderrocat durant la Guerra Civil. La fotografia correspon a la nevada del mes de desembre de 1933.

El Prat cap al 1928. Del conjunt d'edificis, en destaquen el temple parroquial, l'Ajuntament, el mercat i, al fons, La Seda.

El creixement urbanístic del Prat es comença a planificar ordenadament durant el segle XX. A la imatge podem veure l'avinguda Anselm Clavé abans de la seva urbanització. Al fons, destaca el campanar de l'antiga església.

La primera reforma urbanística del Prat es va fer l'any 1916. Una de les principals vies que sortí del projecte fou l'avinguda de Josep Anselm Clavé, que podem veure al fons d'aquesta fotografia de 1932.

Durant anys, el Prat només va disposar d'una barca per travessar el riu. Aquesta situació es va mantenir fins a l'any 1873, quan s'inaugurà el primer pont, que seria de peatge.

L'any 1858, l'Ajuntament acordà tancar el pas de carruatges pel tram central de la plaça. Ara és el centre vital de l'incipient nucli urbà: hi ha l'Ajuntament, s'hi instal·len els venedors, hi ha cafès, escoles, etc. El 1905 es construeix la nova casa consistorial.

El creixement urbà es va produir d'una manera irregular i poc organitzada fins a l'aprovació, l'any 1916, del Pla d'ordenació general, que ordenava els vials existents i en planificava de nous. Delimitava el nucli urbà pels carrers del Pont (carrer de Nicolás M. Urquiti), el canal de la Dreta al seu pas pel Fondo d'en Peixo i les projectades ronda del Sud (carrer de Lleida) i ronda de l'Est (av. del Pare Andreu de Palma), que trigarien a executar-se.

La primera font pública es va instal·lar l'any 1895 a la plaça de la Vila. El 1920 es va traslladar a la cantonada de l'Ajuntament.

La plaça de la Mancomunitat va sorgir del pla de reforma de 1916. Amb el nom oficial de plaça d'Espanya des de 1939, popularment s'ha conegut sempre com la plaça dels autobusos, perquè era el principi i el final de la línia a Barcelona.

L'entitat cultural i recreativa Centre Artesà va ser fundada l'any 1882. La seva seu al carrer d'Àngel Guimerà, actualment carrer del Centre, va ser construïda el 1919 arran de la ruptura de l'emissió.

Arxiu Municipal del Prat

Exposició El teu barri. El barri dels infants

"Nem i sarcantama," a la plaça de la Vela

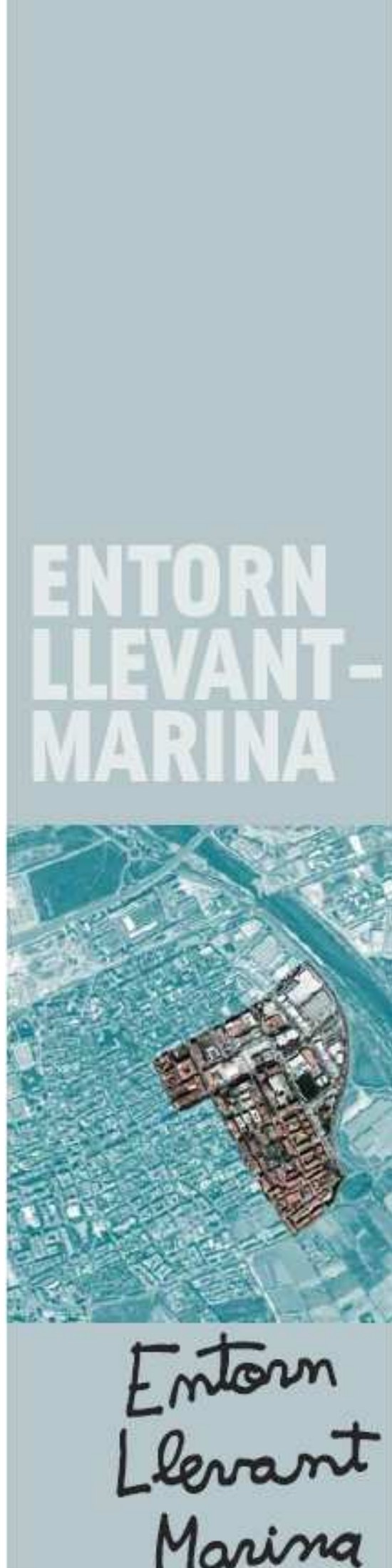
L'Hort de la Virtudes

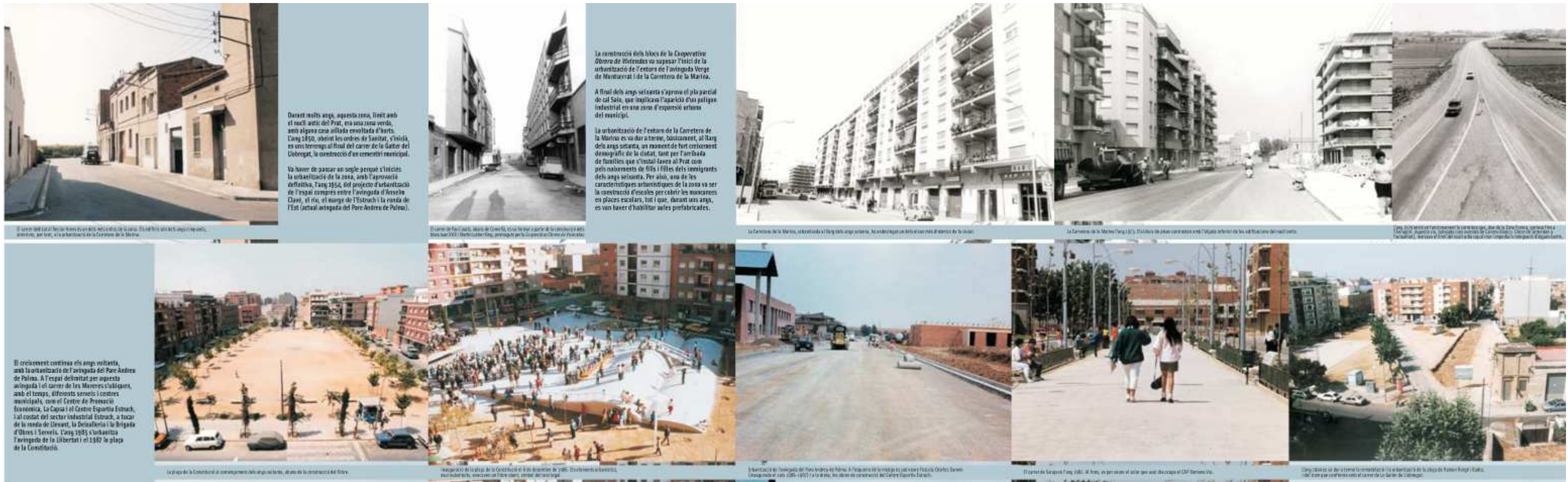
Jardins de la Torre Muntados

Plaza de Francesc Macià

Entorn Llevant Marina

Entorn Llevant Marina

Parc infantil, a la plaça d'Ovidi Montllar

CAP Ramona Via

Piscines del CEM Estruch

Plaça de Louis Braille

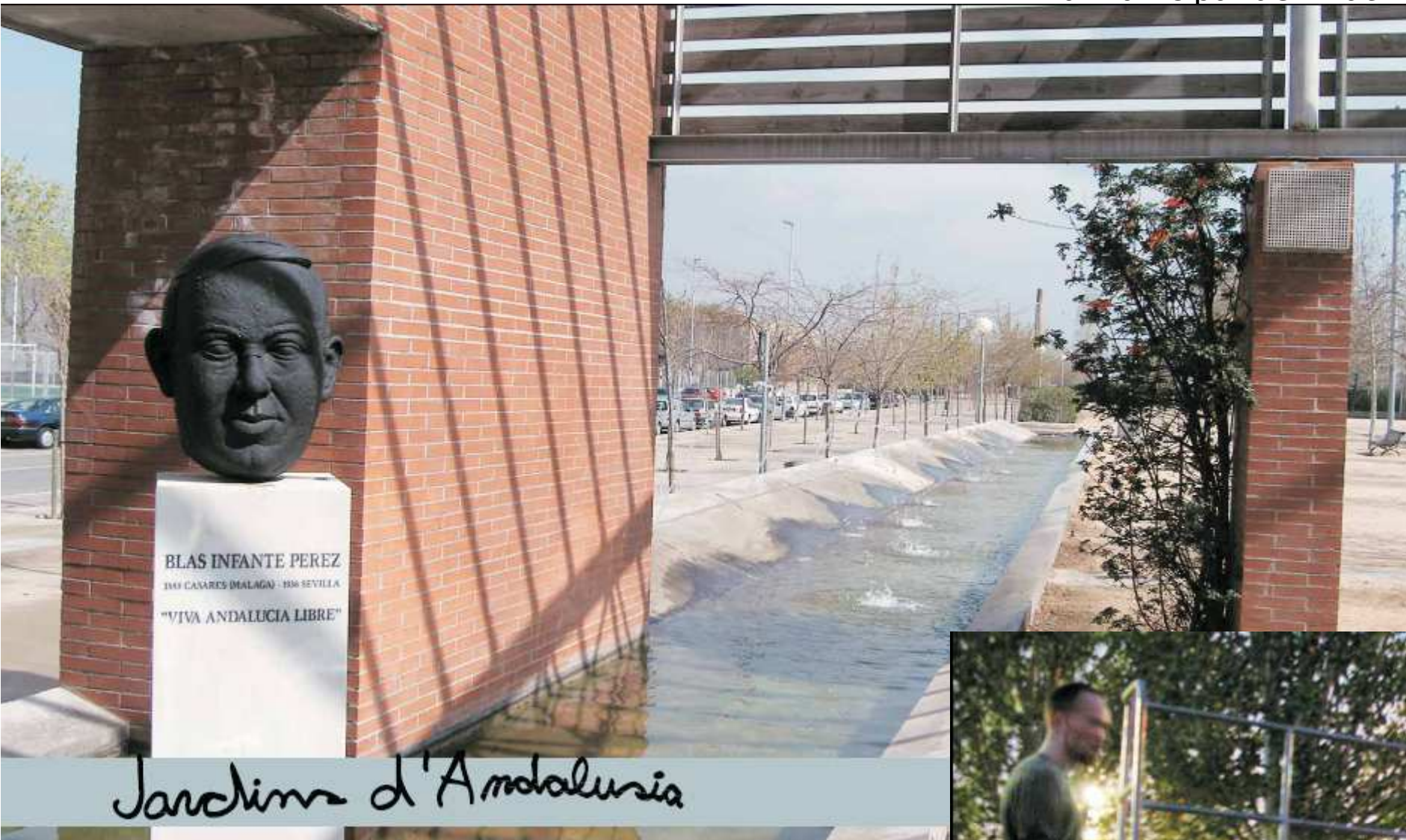

Terrassa de la Capra

Plaça de Ramon Raigé

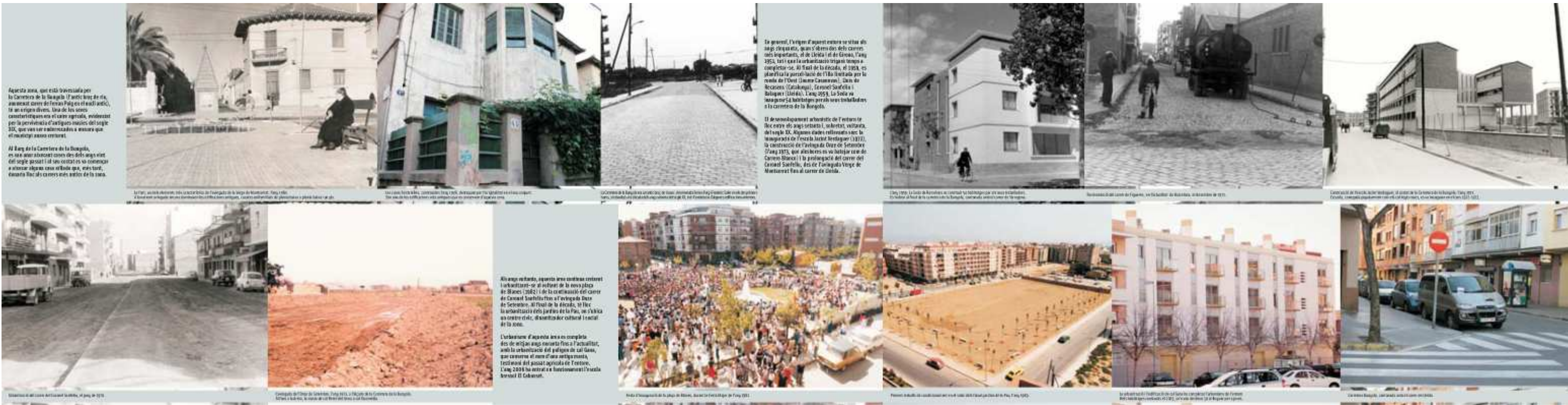

ENTORN
DE
LA
BUNYOLA

Entorn
de la
Bunyola

Entorn Bunyola

Plaza de Blanes

Mercat de la plaza de Blanes

Arxiu Municipal del Prat

Exposició El teu barri. El barri dels infants

Entorn Plaça Catalunya-Institut

A la cantonada entre l'avinguda Verge de Montserrat i el carrer de Jaume Casanovas, destaquen les cases d'en Puig, els habitatges urbans més antics del nucli urbà que es conserven. Construïdes al segle XVIII per a famílies jornaleres, el conjunt va ser remodelat l'any 1999 i manté la seva identitat al costat de la plaça de l'Agricultura.

Durant molts anys, en aquest espai, l'element més emblemàtic va ser l'escorçador municipal (1919), que va estar en servei fins als anys vuitanta i després va hostatjar la Brigada d'Obres municipal. Anys més tard, molt a prop, es construïa el dipòsit d'aigües (1968), un altre dels símbols de l'entorn. En els terrenys que ocupava l'escorçador s'aixecarà un modern centre cultural.

Vista de les Cases d'en Puig el setembre de 1998, abans de la seva rehabilitació.

L'any 1968 es construí un dipòsit d'aigua, en una terrenys al costat de l'escorçador, amb la finalitat de garantir el subministrament d'aigua a la població.

Plaça del Mestre Estabell l'any 1977. A la plaça hi havia l'antic escorçador i, al fons, el dipòsit d'aigües.

Vista de la plaça del Mestre Estabell i dels edificis de l'entorn des del dipòsit d'aigua, l'any 1968.

Centrat de batxillerat Baldori Güllera, construït l'any 1969, va ser, durant molts anys, l'únic edifici d'un entorn urbà total.

L'any 1969 es va construir l'Institut de batxillerat Baldori Güllera, quan tota la zona encara estava sense urbanitzar. Aquell primer edifici, que no estava pensat pels arquitectes del Ministeri per les característiques del sòl del Prat, aviat va presentar deficiències estructurals i va haver de ser enderrocat i substituït.

Avança del carrer de Pòso Ribas Parafada, amb l'Institut de batxillerat Baldori Güllera i, a la dreta, el mercat i el centre cultural El Recorral.

L'urbanisme d'aquesta zona es va fer a partir de grans projectes, que implicaven l'edificació de blocs grans i molt alts. Un exemple d'aquest tipus d'urbanisme és l'espai delimitat pel carrer Lleida, la plaça de Catalunya i les avingudes de Pompeu Fabra i del Remolar, que es va iniciar els anys setanta i es completà els vuitanta; es pot identificar amb facilitat perquè tots els carrers porten nom d'estany.

Delimitats pel carrer Lleida i l'avinguda Onze de Setembre, i envoltant les cases de la Seda, hi ha un conjunt format per petits carrers que tenen com a element identificador, en general, el fet de tenir noms de poblacions catalanes—el carrer de la Ballestera n'és l'excepció. Aquest nucli, travessat pel carrer de Jaume Casanovas i la Carretera de l'Aviació, és el més antic de la zona, perquè les primeres construccions es remunten als anys cinquanta i moltes es van fer durant els anys seixanta.

L'avinguda de Pompeu Fabra passa de la nova urbanització. A finals dels anys setanta, quan es va fer la foto, encara hi havia nombrosos blocs de habitatges del CEM Saguer.

Entorn Plaça Catalunya-Institut

Entorn de la plaça de Catalunya, a començament dels anys setanta, abans de la urbanització de la zona.

La plaça de Catalunya, la més gran del municipi del Prat, es comença a urbanitzar l'any 1967.

Detall de construcció de la font circular de la plaça de Catalunya, l'any 1967.

Vista aèria de la plaça de Catalunya el juliol de 1981. A l'esquerra, el carrer de Liria, novament urbanitzat parcialment.

Jardins de Joan Salvat Papantoni, al costat de l'Institut de Sant Joan de Sant Joan de Vilatorrada, urbanitzats l'any 1982.

Parada de la Cambrera de Tàrraco a la cruïlla amb el carrer de Liria i el carrer de Sant Joan.

813. Jardins de Sant Joan.

Centre d'Atenció Primària a la Plaça de Sant Joan de Vilatorrada.

Jardins de Joan Salvat Papasseit

Col·legi d'Educació Especial Cam Ruyal

Biblioteca municipal Antonia Martín

Biblioteca municipal Antonia Martín

Escultura a la plaça de Catalunya

Plaça de Catalunya

Av. de Dr. Gallart Moneés, "la zanella"

ENTORN
DE
LA
NOGUERA-
CASES
D'EN
JANET

Entorn de
la Noguera
Cases
d'en Janet

Entorn de la Noguera–Cases d'en Janet

ENTORN SANT JORDI- RIBERA BAIXA

Entorn
Sant Jordi-
Ribera Baixa

Entorn Sant Jordi – Ribera Baixa

Les construccions de pisos comencen a l'inici dels anys setanta i els primers carrers on es construeix són els del Tibidabo, Matagalls, Montsant, Serra del Cadi, etc. El creixement espectacular del barri es produeix els anys vuitanta. Els carrers del barri són fàcilment identificables, perquè porten noms de muntanyes i de serralades.

Sant Jordi és una de les poques zones del Prat que s'identifica com a barri amb un nom propi de sant. Aquesta denominació, que no està documentada, pot ser deguda a dos fets: d'una banda, la proximitat amb Sant Cosme, que també té nom de sant, i de l'altra la coincidència de l'origen del barri amb uns anys de reivindicació nacional, fet que devia portar a triar el nom del patró de Catalunya.

Pavelló del CEM Sagrera, construït l'any 1994

El campió mundial Carl Lewis, embrenant a les pistes Matisès Llopart, Festa del 1992

Aquest entorn reuneix dues zones d'origen ben diferent, d'una banda Sant Jordi, molt més antic, i de l'altra Ribera Baixa, un dels espais d'urbanització més recent del municipi.

En els orígens del barri, les pistes d'atletisme Matisès Llopart, al complex esportiu Sagnier (1975), semblen llunyanes, enmig de camps i d'alguna masia com la de cal Pus. Cap a aquells anys es comença a construir d'una manera important, a partir de l'aprovació del projecte de reforma de l'illa de cases entre els carrers d'Aneto i d'Urgell i les avingudes del Remolar i de la Verge de Montserrat.

L'avinguda del Remolar de l'entorn físicament Sant Jordi - Ribera Baixa dels barris veïns.

Pistes esportives del CIP Ramon Llull, l'any 1980, amb els blocs del barri de Sant Jordi al fons

La plaça de Sant Jordi, la més gran del conjunt urbanístic del barri, l'any 2008

El CIP Galileo Galilei jaç després de la seva construcció, l'any 1980, envoltat de camps

Vista de la plaça dels Penyes, l'any 1980

Sant Jordi – Ribera Baixa

L'escola Ramon Llull, instal·lada provisionalment a sobre del mercat del Remolar, es va inaugurar l'any 1988.

Ribera Baixa deu el seu nom a l'antic districte rural del Prat, que es localitzava, en part, en aquesta zona. El barri es va planificar a través d'un pla parcial que es va aprovar l'any 1995 i que es va acabar el 1997. Aquell mateix any, la iniciativa privada va començar la construcció dels habitatges. Els sindicats també van promoure edificis en terrenys municipals.

El barri de Ribera Baixa deu el seu nom a un antic districte rural del Prat. En aquesta foto de l'any 1997, tot just iniciada la seva urbanització, destaca, al fons de la imatge, el CEM Sagnier.

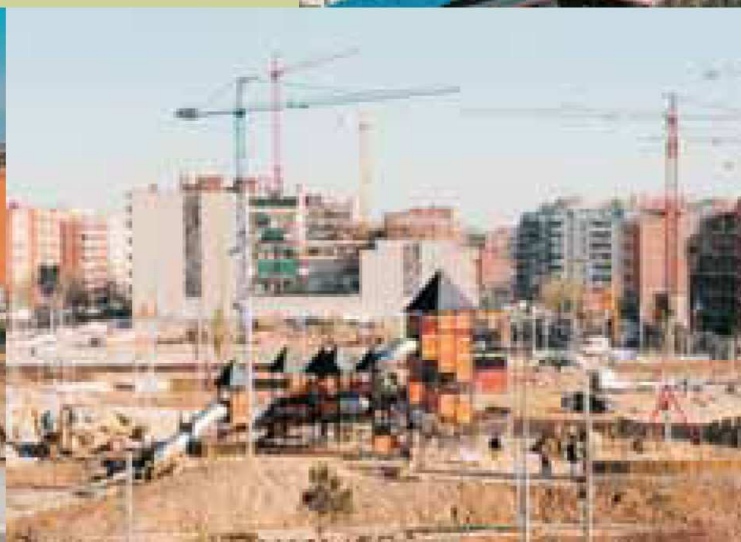
Obres d'urbanització del barri de Ribera Baixa, el febrer de 1998

Obres d'urbanització del barri de Ribera Baixa, el febrer de 1998

Vista del barri des de l'avinguda Onze de Setembre, l'any 1998, data en què continua la construcció d'edificis

El Parc de la Solidaritat és la zona verda més gran del nucli urbà del Prat.

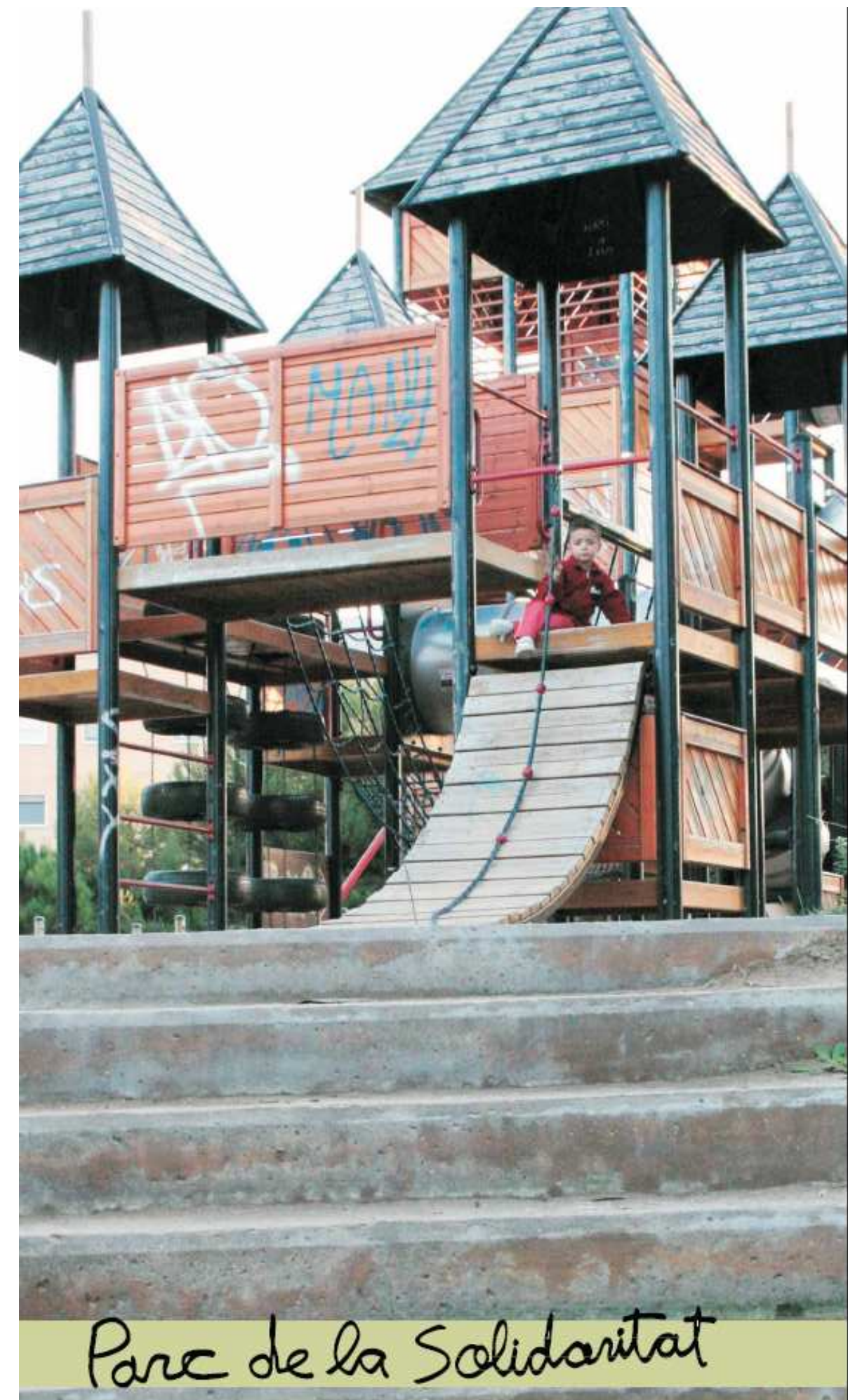
El parc de la Solidaritat, el pulmó verd del barri, es va construir l'any 1998. Als carrers de l'entorn predominen els noms de polítics i, en especial, de dones, com Frederica Montseny i Dolores Ibárruri.

El Parc de la Solidaritat, l'any 2006

Escultura Forma en movimiento, Plaça dels Pirineus

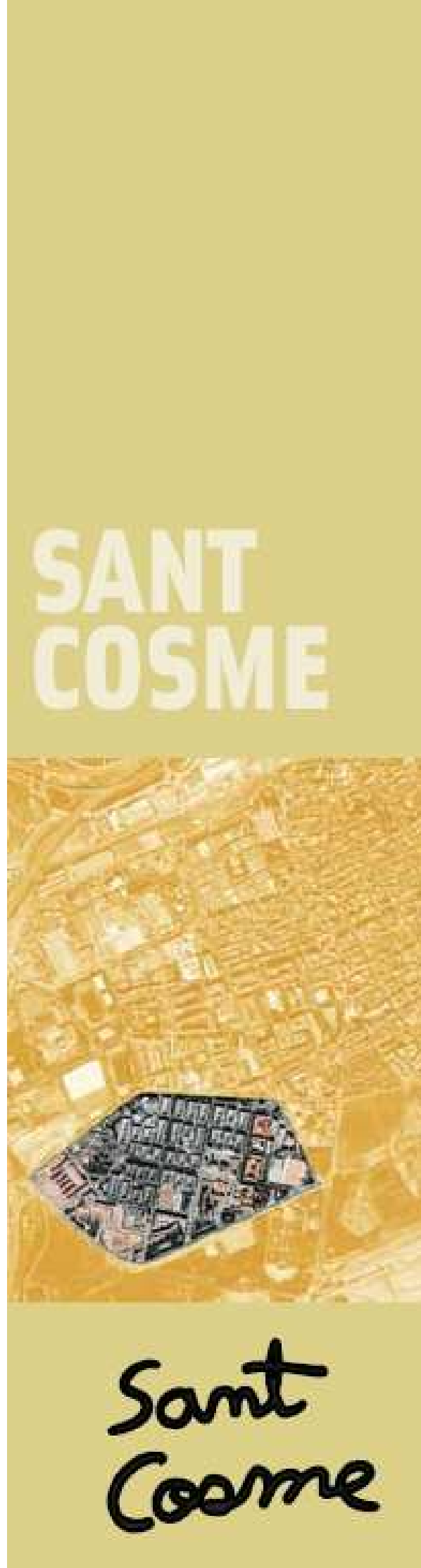

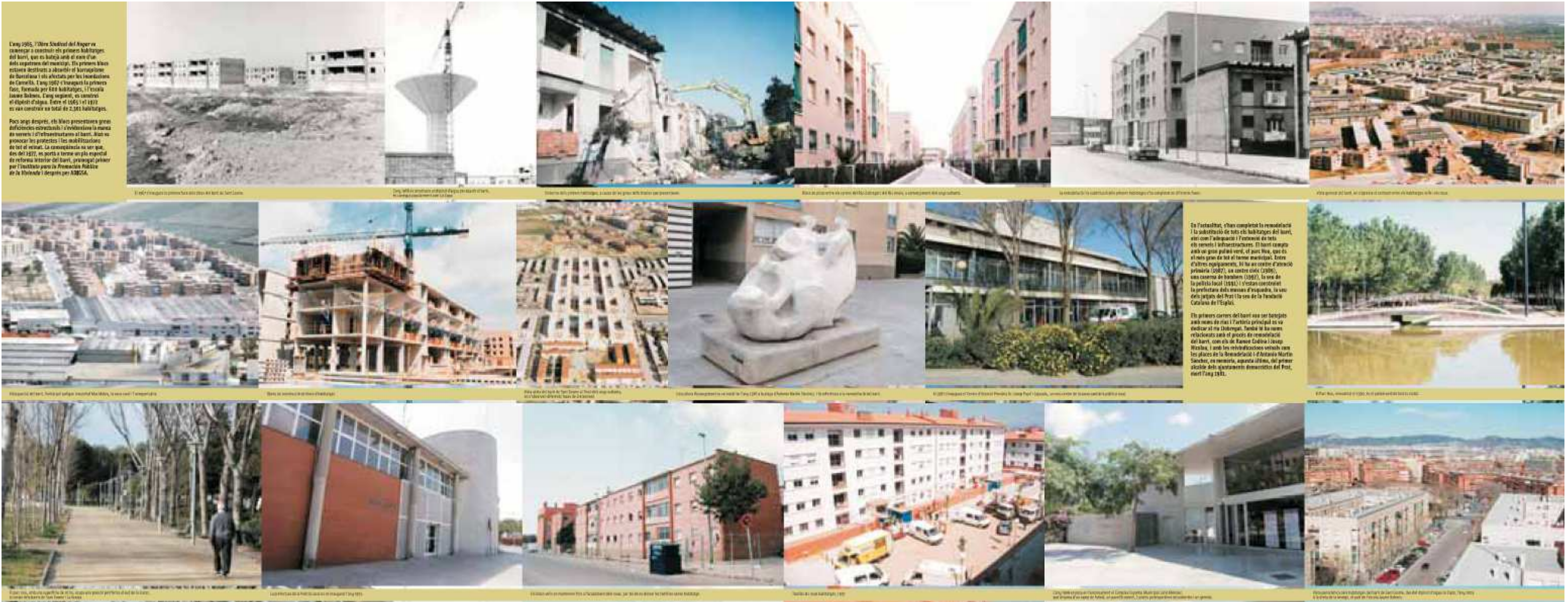
Plaça dels Primers

Piscines del CEM Sagnies

Sant Cosme

l'any 1960, l'Índex Sudat del Aiger va començar a construir els primers habitatges del barri, que es basteja amb el nom d'un dels capatans del renaixement. Els primers blocs estaven destinats a obrers de l'arranjament de barris i els afectats per les inundacions de Cameró. L'any 1967 s'inaugura la primera fase. Formada per 688 habitatges, l'Escola Jaume Balmes. L'any següent, es comença el dipòsit d'aigua. Entre el 1965 i el 1977 es van construir un total de 2.583 habitatges.

Pocs anys després, els blocs presentaven grans deficiències estructurals i s'observava la manca de serveis i d'equipament al barri. Així es van iniciar les gestions i les mobilitzacions de tot el veïnat. La consecució va ser que, des del 1977, es portà a terme un pla especial de reforma interior del barri, organitzat primer per l'Institut per a Promoció Urbana de la Diputació i després per ADESA.

En l'actualitat, s'han completat la remodelació i la substitució de tots els habitatges del barri, així com l'adequació i l'entorn de tots els serveis i infraestructures. El barri compta amb un gran parc verd, el parc Nou, que és el més gran de tot el terme municipal. Entre d'altres equipaments, hi ha un centre d'activació primària (2007), un centre cívic (2006), una casa de barri (1997), la seu de la policia local (1991), l'edifici centralitzat de la prefectura dels Mossos d'Esquadra, la seu dels jutjats del Prat i la seu de la Taula de Conciliació Catalana de l'Espai.

Els primers carrers del barri van ser batjats amb noms de rius i l'arteria principal es va dedicar al mar d'Ibèria. També hi ha noms relacionats amb el procés de remodelació del barri, com els de Ramon Codina i Josep Miró, i amb les mobilitzacions veïnals com les places de la Solidaritat i d'Antonio Martín Sánchez, en memòria, aquesta última, del primer pla de l'apartament democràtic del Prat, l'any 1981.

El primer pla de promoció urbana del barri de Sant Cosme.

Una de les primeres fases de construcció dels habitatges, iniciada amb el nom de Sant Cosme.

El sistema dels primers habitatges, a causa de les grans aïllades que presentava.

Alguns projectes de plans del Pla d'Urbanisme del Prat, a desenvolupament del conjunt urbà.

La remodelació i la substitució dels primers habitatges i la construcció de l'entorn urbà.

Una gran part del barri, en el moment de la construcció dels habitatges i dels carrers.

Una fotografia del barri, amb un edifici modern i un carrer nou.

Una de les fases de construcció dels habitatges.

Una fotografia del barri de Sant Cosme, amb els seus edificis i carrers.

Una fotografia del barri de Sant Cosme, amb els seus edificis i carrers.

Una fotografia del barri de Sant Cosme, amb els seus edificis i carrers.

Una fotografia del barri de Sant Cosme, amb els seus edificis i carrers.

Escola Brossal Dumbo

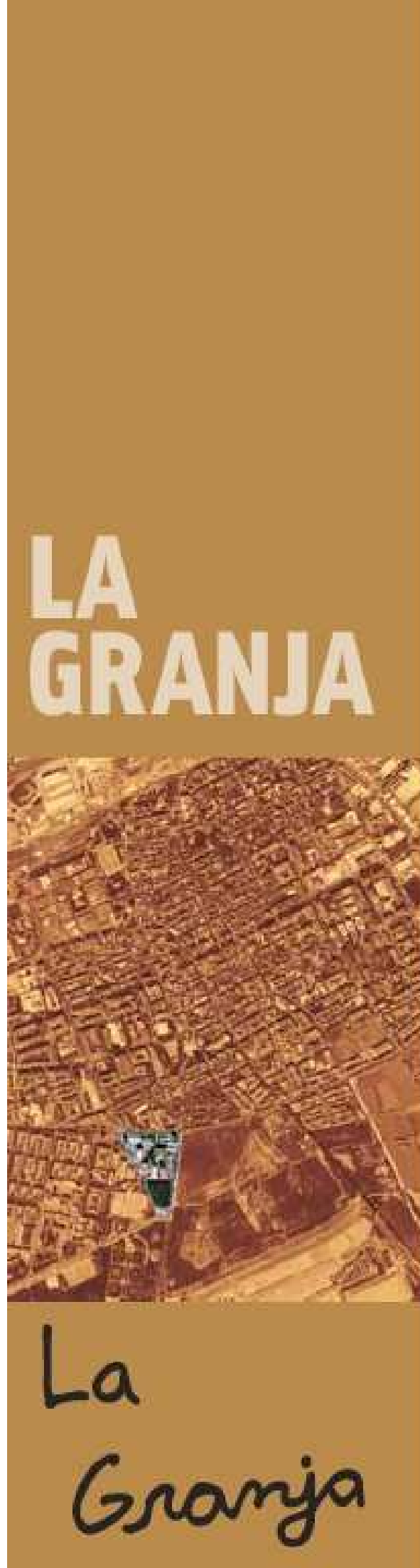
Plaça de la Remodelació

Parc Nou

Parc Nou

La Granja

Plaça de La Granya

Plaça de La Granya

Escultura a la plaça de La Granja

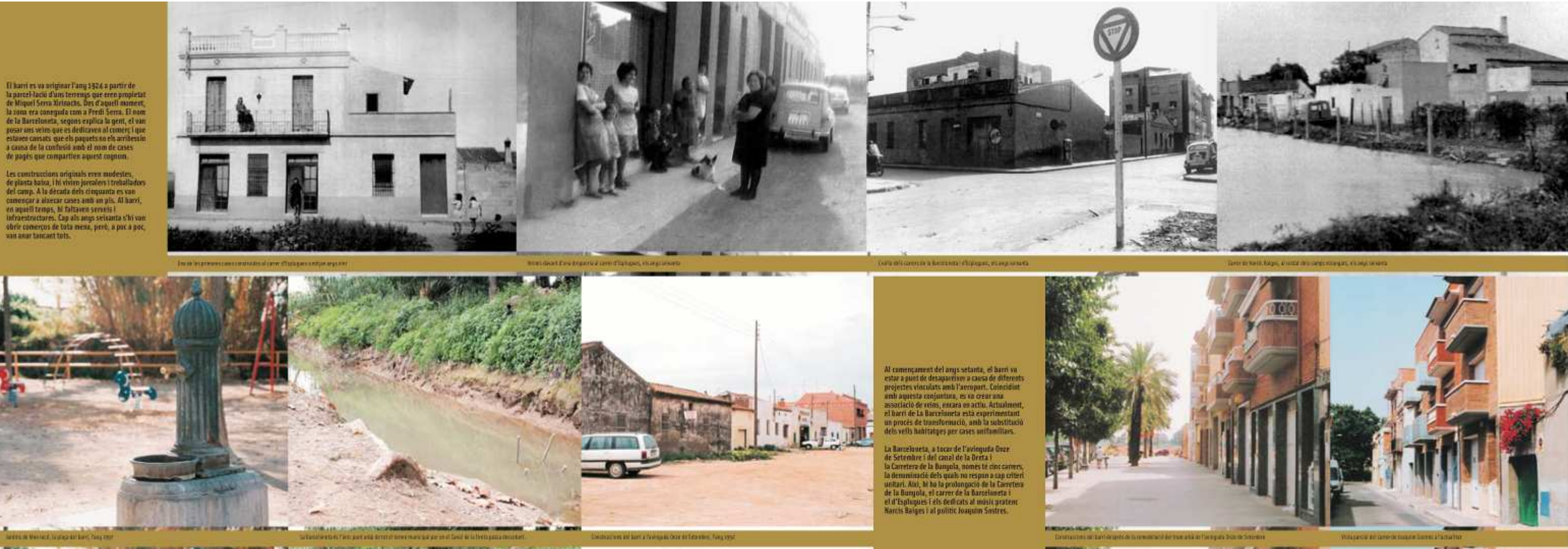
Plaça de l'Agricultor Colomines i Vergés

Arxiu Municipal del Prat

Exposició El teu barri. El barri dels infants

La Barceloneta

Arxiu Municipal del Prat

Exposició El teu barri. El barri dels infants

Cases La Seda

Arran de la instal·lació al Prat de La Seda de Barcelona, va arribar molta mà d'obra per instal·lar-se al municipi, procedent de diferents indrets de l'Estat. L'any 1955, La Seda inicià la construcció de 110 habitatges per al seu personal. El cost total de les obres va ser de quasi catorze milions de pessetes (uns 82.600 euros). L'any 1958, tots els habitatges estaven ocupats. La inauguració oficial de les cases es va fer el 26 de juny del 1958.

Les Cases de la Seda es van construir a iniciativa de l'empresa, per als seus treballadors.

Les cases es van construir als afores del nucli urbà i formaven un petit barri uniforme.

La inauguració oficial del barri va tenir lloc l'any 1958.

Les Cases de la Seda cobertes per la neu, l'any 1983.

Les cases, que en aquell moment es van construir als afores del nucli urbà, formaven un petit barri entre els carrers de Girona, Jaume Casanovas, Carretera de l'Aviació i Onze de Setembre. El barri s'articula a partir de dos carrers, el del Vendrell i el de Carles Stulemeijer, nom de qui havia estat director de la fàbrica des del 1927 i que es jubilà el 1955.

Les cases, amb una mateixa estructura exterior, eren de tres tipus: unifamiliars, de planta baixa i pis; de planta baixa, i de pis. Inicialment eren de lloguer i, durant els anys vuitanta, els llogaters van accedir a la propietat. El barri ha mantingut la seva fesomia original i actualment està recollit al Catàleg de patrimoni del Prat.

Vista parcial de les Cases de la Seda, amb els camps i una part del barri de Les Palmeres al fons, a la tardor del 1986.

Vista de conjunt del barri.

Vista del carrer del Vendrell, un dels dos carrers del barri.

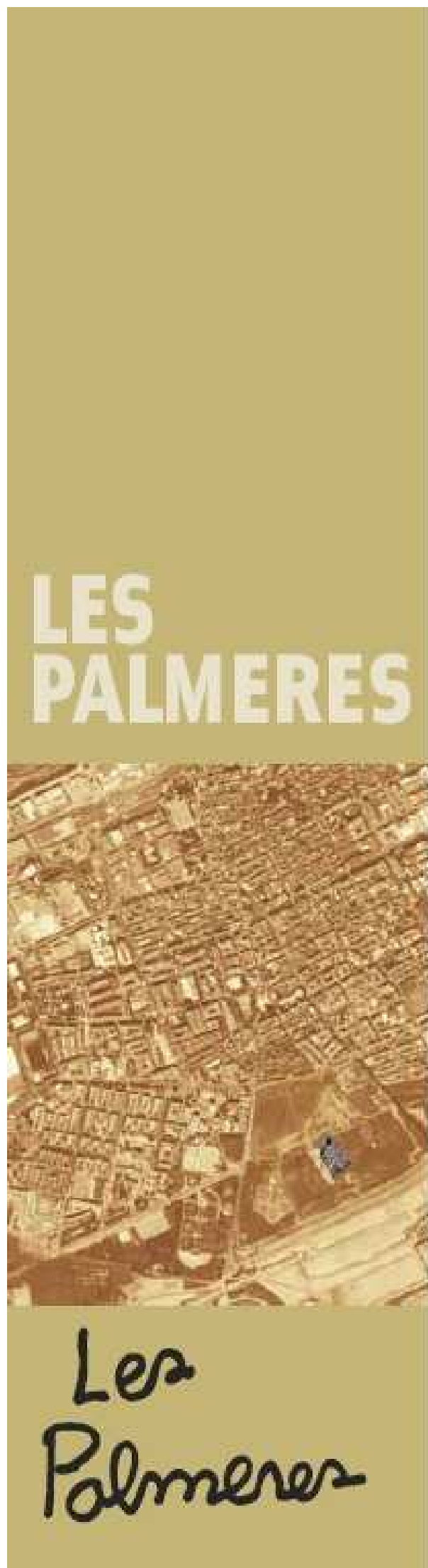

Femestra d'una casa de La Seda

Casa de La Seda

Arxiu Municipal del Prat

Exposició El teu barri. El barri dels infants

Les Palmeres

Les cases de Les Palmeres es van començar a construir l'any 1955, en uns terrenys propietat de l'Ajuntament de Barcelona, a la finca de cal Silet. Es tractava d'habitatges econòmics, de planta baixa.

El barri, al costat del camí de cal Silet, està format pels carrers dels Ametllers, de les Palmeres i dels Eucaliptus.

Vista general del barri de Les Palmeres, l'any 1986

La proximitat de l'aeroport ha condicionat les edificacions de la zona.

Cases de Les Palmeres, l'any 1998, amb el nucli urbà al fons

Conjunt d'habitatges del barri, l'any 1985

Centre religiós musulmà

Aspecte general del barri, l'any 2002

